

Vergaderjaar 1993-1994

23 791

Aanpassing van de noodwetgeving aan de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden en nieuwe regels ter harmonisatie van de terminologie voor buitengewone omstandigheden waarin noodwetgeving kan worden toegepast en de procedures volgens welke noodwetgeving buiten een uitzonderingstoestand in werking wordt gesteld (Invoeringswet Coördinatiewet uitzonderingstoestanden)

B

ADVIES RAAD VAN STATE EN NADER RAPPORT

Hieronder zijn opgenomen het advies van de Raad van State d.d. 16 april 1993 en het nader rapport d.d. 13 juli 1994, aangeboden aan de Koningin door de Minister-President, Minister van Algemene zaken, mede namens de Ministers van Binnenlandse Zaken en van Defensie. Het advies van de Raad van State is cursief afgedrukt.

Bij Kabinetsmissive van 28 oktober 1992, no. 92.009819, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister-President, Minister van Algemene Zaken, mede namens de Ministers van Binnenlandse Zaken en van Defensie, bij de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt een voorstel van wet met memorie van toelichting tot aanpassing van de noodwetgeving aan de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden en nieuwe regels ter harmonisatie van de terminologie voor buitengewone omstandigheden waarin noodwetgeving kan worden toegepast en de procedures volgens welke noodwetgeving buiten een uitzonderingstoestand in werking wordt gesteld (Invoeringswet Coördinatiewet uitzonderingstoestanden).

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw Kabinet van 28 oktober 1992, nr. 92.009819 machtigde Uwe Majesteit de Raad van State zijn advies inzake het bovenvermelde wetsvoorstel rechtstreeks aan mij te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 16 april 1993, No. W01.92.0498., bied ik U hierbij, mede namens de Ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie, aan.

1. *Het wetsvoorstel voorziet in aanpassing van de bestaande noodwetgeving in terminologisch en procedureel opzicht, terwijl voorts verwijzingen naar de krachtens de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden af te kondigen uitzonderingstoestanden worden opgenomen.*

Daartoe wordt onder meer voorzien in de introductie van een standaardbepaling (bijvoorbeeld het voorgestelde artikel III van de Wet bescherming staatsgeheimen) die ertoe strekt de in aanmerking komende bepalingen uit de afzonderlijke noodwetten bij koninklijk besluit in werking te doen treden. Voor het geval dat niet de algemene of de beperkte noodtoestand wordt afgekondigd, wordt tevens voorzien in de verplichting tot indiening van een

wetsvoorstel tot verlenging van de werking van de noodwetgeving. Met betrekking tot deze standaardbepaling merkt de Raad van State het volgende op.

In de toelichting is een beschouwing opgenomen omtrent de publikatie van de koninklijke besluiten die de separate inwerkingtreding van de noodwetten regelen. Daarin is onder meer een passage opgenomen met betrekking tot noodwetgeving die voor een deel nog niet in werking getreden is. Anders dan in de toelichting wordt gesuggereerd, is publikatie van een besluit, houdende het tijdstip van inwerkingtreding van de nog niet in werking getreden delen van zodanige noodwetten in het Staatsblad niet facultatief, doch, gelet op artikel 6 van de Bekendmakingswet, voor wat betreft wetten, algemene maatregelen van bestuur en andere vanwege het Rijk vastgestelde algemeen verbindende voorschriften verplicht voorgeschreven. Deze passage uit de memorie van toelichting ware derhalve te herzien.

Voorts lijkt het naar de mening van de Raad dienstig uitdrukkelijk in de standaardprocedure op te nemen dat de beide Kamers van de Staten-Generaal afschriften van de koninklijke besluiten als bedoeld in het eerste, derde en vierde lid van de standaardbepaling toegezonden krijgen in verband met hun staatsrechtelijke verantwoordelijkheden.

Daarnaast valt het op dat in de toelichting geen beschouwing is opgenomen over de situatie na inwerkingtreding van een verlengingswet. Aangenomen moet worden dat een verlengingswet, tenzij deze een beperkte werkingsduur heeft, geldt zolang deze niet is ingetrokken door een volgende wet. Naar de mening van het college ware ook op deze situaties uit een oogpunt van volledigheid in de toelichting in te gaan.

1. In overeenstemming met de opmerkingen van de Raad over de publikatie in het Staatsblad van koninklijke besluiten, houdende het tijdstip van inwerkingtreding van nog niet in werking getreden delen van noodwetgeving, is de betreffende passage in de toelichting herzien.

Geen gevolg is gegeven aan het advies van de Raad om in de standaardbepaling de onverwijldte toezending aan de Staten-Generaal aan de in het eerste, derde en vierde lid van die bepaling bedoelde koninklijke besluiten op te nemen. In artikel 9 van de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden is voor het geval dat in een uitzonderingstoestand bepalingen uit de noodwetgeving in werking worden gesteld bepaald dat het daartoe strekkende koninklijk besluit onverwijld wordt medegedeeld aan de Staten-Generaal. Het advies van de Raad strekt er derhalve toe een overeenkomstig voorschrift te geven voor het geval dat buiten een uitzonderingstoestand bepalingen uit de noodwetgeving in werking worden gesteld (de zogenaamde separate toepassing). Wij menen dat het niet wenselijk is voor die situatie dezelfde regeling te treffen als geldt voor een uitzonderingstoestand. De onverwijldte toezending aan de Staten-Generaal van koninklijke besluiten welke behalve in artikel 9 ook in artikel 3 van de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden ter zake van de voorafgaande afkondiging van een uitzonderingstoestand is voorgeschreven, dient te worden gezien in de context van de grondwettelijke bevoegdheid van de Staten-Generaal te beslissen over het voortduren van een uitzonderingstoestand.

Het uitoefenen van die bevoegdheid vergt dat de Staten-Generaal onverwijld op de hoogte worden gebracht van alle relevante feiten en omstandigheden en van alle beslissingen die de regering neemt. In een situatie waarin het gebruik van een of meer noodwettelijke bevoegdheden noodzakelijk wordt geacht maar die niet van dien aard is dat het afkondigen van een uitzonderingstoestand onvermijdelijk is, kan naar onze mening worden volstaan met de gebruikelijke omgangsvormen tussen regering en Staten-Generaal. Het geven van een bijzonder voorschrift ter zake in de vorm zoals door de Raad bepleit achten wij in zo'n situatie niet nodig.

Op advies van de Raad is de toelichting aangevuld met een korte passage over de situatie na inwerkingtreding van een verlengingswet.

2. In de memorie van toelichting onder algemeen is een passage opgenomen over de reikwijdte van de voorgestelde Invoeringswet. Deze passage heeft meer in het bijzonder betrekking op de uitzonderingen op het voorgestelde systeem. De Raad vraagt zich af of het daar opgenomen overzicht volledig is. Verwezen zij naar de toelichting bij artikel XLV, waar wordt betoogd dat toepassing van artikel 173 van de Mediawet niet voorafgegaan zou moeten

worden door de standaardprocedure. Als argument voor dit standpunt wordt aangevoerd dat in de Notitie uitzonderingstoestanden (kamerstukken II 1986/87, 20 028, nr. 2, bladzijden 7 en 14, nr. 4, bladzijde 5) deze mogelijkheid is opengehouden. Het college leidt uit die stukken evenwel af dat daar nu juist wordt bedoeld op de algemene uitzonderingspositie van het waterstaatsrecht. De Raad adviseert de toelichting op laatstgenoemd artikel te herzien. Tevens dient te worden voorzien in een volledig overzicht van alle wettelijke bepalingen die betrekking hebben op het terrein van het noodrecht, maar die buiten de werkingsomvang van de Invoeringswet zullen vallen. Gelet op het belang en de omvang van de thans in gang gezette wetgevingsoperatie meent de Raad dat niet kan worden volstaan met het noemen van voorbeelden. Voorts dient de passage in het algemene gedeelte van de memorie van toelichting waarin de Wet op het reservepersoneel der krijgsmacht 1985 wordt genoemd te worden herzien. Bezien in het licht van artikel XIII van het wetsvoorstel is het onjuist te stellen dat artikel 4 eerste lid, van die wet geen buitengewone bevoegdheden bevat. Er wordt slechts afgeweken van de standaardprocedure.

2. De Raad wijst er terecht op dat de passages van de Notitie waarnaar de toelichting verwijst de uitzonderingspositie van het waterstaatsnoodrecht betreffen en dat de Mediawet in de Notitie in dit verband niet met name wordt genoemd. De strekking van de verwijzing naar de Notitie is evenwel een parallel te trekken tussen artikel 173 van de Mediawet en het waterstaatsnoodrecht. De bevoegdheid van artikel 173 van de Mediawet te gelasten dat zendtijd en zendmiddelen aan aangewezen autoriteiten ter beschikking worden gesteld om de bevolking zo snel mogelijk te informeren – in de toelichting wordt het voorbeeld van een naderende gaswolk genoemd – is zeer wel vergelijkbaar met de noodsituatie van een (dreigende) dijkdoorbraak. In beide gevallen kan tijdverlies door het moeten volgen van procedures (i.c. het nemen van een koninklijk besluit) fataal zijn. Terwille van de duidelijkheid is de zin in de toelichting bij de voorgestelde wijziging van artikel 173 Mediawet waarin wordt verwezen naar de Notitie, aangepast.

Tevens is de passage over de reikwijdte van de Invoeringswet in het algemeen deel van de toelichting aangevuld, waar wordt uiteengezet in welke gevallen het uitgangspunt dat de gehele noodwetgeving wordt aangepast aan het nieuwe stelsel uitzondering lijdt. Als eerste uitzondering wordt genoemd noodwetgeving die zich, gelet op het karakter daarvan, niet leent voor de standaardprocedure voor inwerkingstelling. De vermelding dat deze uitzondering in algemene zin geldt voor de waterstaatsnoodwetgeving is aangevuld met de mededeling dat om dezelfde reden artikel 173 van de Mediawet is uitgezonderd. Met deze aanvulling is het overzicht van de uitzonderingen op het voorgestelde systeem compleet. Daarmee is voldaan aan het advies van de Raad te voorzien in een volledig overzicht van alle wettelijke bepalingen op het terrein van het noodrecht, maar die buiten de werkingsomvang van de Invoeringswet vallen.

Terecht wijst de Raad erop dat artikel 4, eerste lid, van de Wet voor het reservepersoneel der krijgsmacht 1985 een buitengewone bevoegdheid bevat. Er wordt inderdaad slechts afgeweken van de standaardprocedure. In het algemeen deel van de memorie van toelichting is de passage opgenomen dat de mogelijkheid open wordt gehouden in wetten de standaardprocedure niet op te nemen, indien de procedure disproportioneel zwaar zou zijn in verhouding tot de te verlenen bevoegdheid. Als voorbeeld is artikel 4, eerste lid, van de Wet voor het reservepersoneel der krijgsmacht 1985 genoemd.

3. Voor wat betreft de verenigbaarheid met artikel 103 van de Grondwet van het in artikel I, onderdeel C, voorgestelde artikel IIIA van de Wet bescherming staatsgeheimen verwijst de Raad naar zijn heden uitgebrachte advies met betrekking tot de ontwerp-Coördinatiewet uitzonderingstoestanden (no. W01.92 0497).

3. Voor een reactie op de opmerking van de Raad inzake de verenigbaarheid van artikel III A van de Wet bescherming staatsgeheimen met artikel 103 van de Grondwet verwijzen wij naar punt 3 van het nader rapport inzake de ontwerp-coördinatiewet uitzonderingstoestanden.

4. Artikel II, onderdeel C, van het wetsvoorstel voorziet in wijziging van een van de meest verstrekkende bepalingen uit de noodwetgeving. Op grond van artikel 17 van de Noodwet rechtspleging kan de taak van de rechterlijke macht worden overgedragen aan de mobiele rechtbanken die hun grondslag vinden in artikel 10 van de Wet militaire strafrechtspraak. Het komt de Raad voor dat de bevoegdheid tot een dergelijke taakoverdracht zelfs tijdens de algemene noodtoestand met de grootste terughoudendheid moet worden uitgeoefend. In dit verband valt het de Raad op dat wordt voorgesteld deze bevoegdheid te hanteren, indien «bepalingen» uit de Oorlogswet voor Nederland in werking zijn gesteld. De Raad vraagt zich af of deze bevoegdheid daarmee wel voldoende is begrensd. In het voorstel voor de Coördinatiewet uitzonderings-toestanden, waarover de Raad heden eveneens advies uitbrengt, wordt immers voorzien in de mogelijkheid slechts een of enkele artikelen van de Oorlogswet voor Nederland in werking te stellen. De Raad meent dat het voorstel op dit punt moet worden heroverwogen. Bij handhaving ware de noodzaak van deze verstrekkende bevoegdheid van een deugdelijke motivering te voorzien.

4. De twijfel die de Raad uitspreekt over de vraag of hantering van de bevoegdheid van artikel 17 van de Noodwet rechtspleging voldoende is begrensd, delen wij niet. De Raad stelt dat deze bevoegdheid beschikbaar kan komen indien «bepalingen» van de Oorlogswet voor Nederland in werking zijn gesteld.

Gelet op de aanhef van het voorgestelde artikel 17 gaat het daarbij om bepalingen die na afkondiging van de algemene noodtoestand in werking worden gesteld. Daarmee is de toepassing van de onderhavige bevoegdheid begrensd tot omstandigheden waarin de algemene noodtoestand is uitgeroepen. Daarmee is overigens niet gezegd dat in alle gevallen waarin de algemene noodtoestand wordt uitgeroepen artikel 17 in werking zal worden gesteld. De noodzaak daartoe zal in de concrete omstandigheden van het geval worden aangetoond.

5. In artikel IV, onderdeel C, wordt voorzien in een wijziging van de Wet verplaatsing bevolking. Het nieuwe artikel 2 zal het huidige artikel 27 van die wet vervangen. Anders dan onder de werking van dat artikel is de nieuwe wet zonder nader besluit van de Kroon of van de Ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie van toepassing op volksverplaatsingen die niet het gevolg zijn van een last tot verplaatsing, indien het desbetreffende wetsartikel eenmaal in werking is getreden. Hoewel dit op het eerste gezicht een vereenvoudiging betekent, rijst toch de vraag of in artikel 2c niet een nadere beslissingsbevoegdheid voor de Ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie moet worden neergelegd. De Raad geeft daaraan vanuit een oogpunt van beleidscoördinatie de voorkeur. Het voorstel ware derhalve aan te vullen.

In het nieuwe artikel 2d is een bevoegdheid toebedeeld aan de Minister van Binnenlandse Zaken voor het geval de wet toepassing vindt in geval van rampen. In de toelichting ware, duidelijker dan thans is geschied, uitleg te geven over de betekenis van het begrip «ramp» in artikel 2d. Met name ware daarbij in te gaan op de verhouding tussen deze wet en de gewone en buitengewone bevoegdheden neergelegd in de Rampenwet.

5. Anders dan de Raad zijn wij van mening dat het niet nodig is in artikel 2c van de Wet verplaatsing bevolking een nadere beslissingsbevoegdheid voor de Ministers van Binnenlandse Zaken en van Defensie neer te leggen. Ingevolge de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden kunnen na afkondiging van de beperkte of algemene noodtoestand, bij koninklijk besluit de in bijlage A onderscheidenlijk bij lage B genoemde bepalingen van de Wet verplaatsing bevolking gezamenlijk of afzonderlijk in werking worden gesteld. Op basis daarvan kunnen de in die bijlagen genoemde bepalingen van de Wet verplaatsing bevolking in werking worden gesteld, waarbij artikel 2c van de inwerkingstelling kan worden uitgezonderd. Bij een volgend koninklijk besluit kan dat artikel zo nodig alsnog in werking worden gesteld. Ook in geval van separate toepassing kunnen de artikelen die in het nieuwe artikel 2 van de Wet verplaatsing bevolking worden genoemd, bij koninklijk besluit gezamenlijk dan wel afzonderlijk in werking worden gesteld. Er is derhalve geen sprake van dat artikel 2c als het ware automatisch te zamen met de andere artikelen van de wet in werking treedt. Een en ander impliceert dat het wetsvoorstel met

betrekking tot de in artikel 2c bedoelde toepassing van de Wet verplaatsing bevolking op volksverplaatsingen die niet het gevolg van een last tot verplaatsing zijn, geen wezenlijke verandering brengt.

Overeenkomstig het verzoek van de Raad is de memorie van toelichting aangevuld met een passage waarin uitleg wordt gegeven over de betekenis van het begrip «ramp» in het nieuwe artikel 2d van de Wet verplaatsing bevolking en de verhouding tussen deze wet en de gewone en buitengewone bevoegdheden die in de Rampenwet zijn neergelegd.

6. Het in artikel IX neergelegde voorstel tot wijziging van de Comptabiliteitswet ware aan te passen aan de Wet van 24 juni 1992 (Stb. 350).

6. Aan het advies van de Raad is gevolg gegeven. Ingevolge artikel I, onderdeel C 1, van de Wet van 24 juni 1992 – de zogenoemde vijfde wijziging van de Comptabiliteitswet – is een aantal bepalingen, waaronder het in artikel IX van onderhavig wetsvoorstel genoemde artikel 93 vernummerd. Artikel 93 en 93a zijn vernummerd tot 74 en 74a.

7. In artikel XI, onderdeel G, wordt voorzien in wijziging van artikel 41, tweede lid, van de Dienstplichtwet. De te vervangen passage komt echter niet voor in het desbetreffende artikel van de Dienstplichtwet. Het artikelonderdeel ware daarom te schrappen.

7. Met de laatste wijziging van artikel 41, tweede lid, van de Dienstplichtwet (Stb. 1985, 617) is de door de Raad bedoelde passage vervallen. Conform het advies van de Raad is artikel XI, onderdeel G, geschrapt; onderdeel H is geletterd tot onderdeel G.

8. In de toelichting op de artikelen XII en XIV wordt vermeld dat gelet op de strekking van artikel 15 van het op 4 november 1950 te Rome gesloten Europese Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (Trb. 1951, 154) (EVRM) en artikel 1 van het Eerste Protocol behorende bij het EVRM voortvloeit dat bij vordering of ingebruikneming van goederen een schriftelijk bewijsstuk dient te worden overhandigd. Deze motivering is naar het oordeel van de Raad onvoldoende overtuigend. Een zodanige eis vloeit veeleer voort uit artikel 14, derde lid, van de Grondwet. Anders dan het EVRM verwijst de Grondwet uitdrukkelijk naar de mogelijkheid van een schadeloosstelling in gevallen van vernietiging of onbruikbaarmaking van eigendom, dan wel beperking van de uitoefening van het recht op eigendom. In een zodanige situatie vervult een bewijsstuk een essentiële bewijsrechtelijke functie. De toelichtingen waren aan te vullen met een verwijzing naar artikel 14, derde lid, van de Grondwet.

8. Overeenkomstig het advies van de Raad is de toelichting op de artikelen XII en XIV aangevuld met een verwijzing naar artikel 14, derde lid, van de Grondwet.

9. Ten aanzien van de wijzigingen van de Spoorwegwet (Stb. 1875, 67), voorgesteld in artikel XVIII, wijst het college erop dat deze wet geen genummerde artikelleden heeft. In het voorstel wordt een nummering aangebracht in de leden van de te wijzigen artikelen. Mede gelet op aanwijzing 237 van de Aanwijzingen voor de regelgeving (Ar) kan dit slechts toelaatbaar worden geacht indien dit hoofdstuks-, titels- of paragraafsgewijs gebeurt. Naar de mening van het college is er in het onderhavige geval geen reden om deze gedragslijn thans niet te volgen, met uitzondering eventueel van het nieuwe artikel 17.

9. De Spoorwegwet kent, zoals de Raad constateert, geen genummerde artikelleden. De nummering, aangebracht in de leden van de te wijzigen artikelen van de Spoorwegwet in het onderhavige wetsvoorstel, is in navolging van het advies van de Raad geschrapt. Waar verwezen werd naar artikelleden zijn deze vervangen door alinea's.

10. In artikel XIX, onderdeel 8, wordt voorgesteld artikel 11 van de Wet behoud scheepsruimte 1939 te laten vervallen. Aldus ontstaat een situatie waarin deze wet geen inwerkingtreddingsbepaling meer bevat.

Voor zover het niet betreft bepalingen die eerst in werking treden als gevolg van het in gang zetten van de standaardprocedure, treedt de wet in werking met ingang van de datum van inwerkingtreding van het voorliggende wetsvoorstel, zo wordt in de toelichting gesteld.

Het verdient evenwel in het algemeen geen aanbeveling wijzigingen aan te brengen in de inwerkingtredingsbepaling van een eenmaal in werking getreden wettelijke regeling. Voor het voorliggende geval kan, gezien de uitzonderlijke en ingewikkelde constructie van deze inwerkingtredingsbepaling (artikel 11 van de Wet behoud scheepsruimte 1939) een uitzondering op dit beginsel worden aanvaard. Artikel 7 van de Bekendmakingswet in aanmerking genomen, is een wettelijke regeling zonder inwerkingtredingsbepaling op zichzelf niet onaanvaardbaar.

Evenbedoelde passage in de toelichting lijkt echter uit te gaan van de onjuiste vooronderstelling dat met inwerkingtreding van het voorliggende voorstel van wet de Wet behoud scheepsruimte 1939 opnieuw in zijn geheel in werking treedt. Het achteraf intrekken van inwerkingtredingsbepalingen kan evenwel niet tot gevolg hebben dat aan een wettelijke regeling haar kracht wordt ontnomen. De toelichting ware derhalve aan te vullen.

10. Naar aanleiding van de kritische kanttekeningen van de Raad bij het voorstel om artikel 11 van de Wet behoud scheepsruimte 1939 te laten vervallen, is er voor gekozen om artikel 11, waarin de complexe constructie van de inwerkingtreding van de Wet behoud scheepsruimte 1939 is geregeld, toch te handhaven. Teneinde separate toepassing van deze wet (zie het voorgestelde artikel 1a) te realiseren, dient de inwerkingtreding van de Wet behoud scheepsruimte 1939 te worden geactiveerd door middel van het in artikel 11 bedoelde koninklijk besluit. Bij ditzelfde koninklijk besluit kan vervolgens de in het nieuwe artikel 1a opgenomen separate toepassing worden geregeld. In lijn met het bovenstaande zijn op dit punt het wetsvoorstel en de memorie van toelichting aangepast.

11. In artikel XXI, onderdeel C, wordt voorgesteld artikel 4 van de Vervoersnoodwet te schrappen. In dit artikel is voorzien in het opdragen van een voorlopige bevoegdheid aan de Minister van Defensie of een door deze aangewezen militaire autoriteit. Volgens de toelichting kan dit artikel geschrapt worden nu er na introductie van de standaardbepaling geen afzonderlijke inwerkingtreding van de hoofdstukken geregeld wordt. Artikel 4 treft evenwel niet slechts voorzieningen voor het geval hoofdstuk III nog niet in werking is getreden, doch ook voor het geval het hoofdstuk wel in werking is getreden maar het College van Bewindvoering nog niet is ingesteld.

Niet gemotiveerd is om welke reden thans wordt afgezien van de mogelijkheid in afwachting van de instelling van genoemd College voorlopige bevoegdheden toe te kennen aan de Minister van Defensie.

De toelichting ware aan te vullen.

11. Naar aanleiding van het voorstel om artikel 4 van de Vervoersnoodwet te schrappen is op het advies van de Raad gemotiveerd waarom thans wordt afgezien van de mogelijkheid in afwachting van de instelling van het College van Bewindvoering voorlopige bevoegdheden toe te kennen aan de Minister van Defensie.

12. Artikel XXIV bevat een voorstel tot wijziging van de Vaarplichtwet. Volgens de toelichting dient deze wet tot uitvoering van de Rijkswet vaarplicht in Nederland. Bij de Raad rijst de vraag wanneer de Rijkswet vaarplicht aan de in het voorliggende voorstel geïntroduceerde terminologie wordt aangepast. In de toelichting ware hierop in te gaan.

12. Ten aanzien van de vraag van de Raad wanneer de Rijkswet vaarplicht wordt aangepast aan de in het voorliggende wetsvoorstel geïntroduceerde terminologie, merken wij op dat op korte termijn – tegelijk met de wijziging van andere daarvoor in aanmerking komende rijkswetten – een aanvang zal worden gemaakt met de door de Raad bedoelde aanpassing van de Rijkswet vaarplicht. De toelichting is op dit punt verduidelijkt.

13. In de toelichting op artikel XXXII is vermeld dat in een algemene maatregel van bestuur zou zijn bepaald dat de meeste verkeersgedragsregels van toepassing zijn verklaard op militair verkeer.

Aan te geven ware op welke algemene maatregel van bestuur wordt bedoeld. Nu het voorstel van wet houdende vervanging van de Wegenverkeerswet (kamerstukken II 1991/92, 22 030) nog geen kracht van wet heeft verkregen moet toch worden aangenomen dat een algemene maatregel van bestuur gebaseerd op een bepaling uit die wet niet bestaat.

Voor zover bedoeld is een algemene maatregel van bestuur op grond van de Wet van 2 december 1982 (Stb. 733) ware dit uitdrukkelijk, met inachtneming van de aanwijzingen 86 en 87 Ar, te vermelden.

In artikel XXXII wordt voorts voorzien in een nieuw artikel 3d van de Wegenverkeerswet, waarin aan het militair gezag tijdens een algemene of beperkte noodtoestand de bevoegdheid wordt toegekend regels te stellen omtrent het verkeer op de weg. Afkondiging van een algemene of beperkte noodtoestand impliceert echter niet steeds de instelling van een militair gezag. Denkbaar is immers dat een noodtoestand wordt afgekondigd zonder dat de Oorlogswet van Nederland van toepassing wordt verklaard. Het voorstel ware derhalve aan te passen.

13. Naar aanleiding van kritische opmerkingen van de Raad bij het wijzigingsvoorstel betreffende de nieuwe Wegenverkeerswet 1994, die naar verwachting met ingang van 1 januari 1995 in werking treedt, is zowel de tekst van het wetsvoorstel als de bijbehorende passage in de memorie van toelichting aangepast.

14. De in artikel XXXIV, onderdeel A, van het wetsvoorstel opgenomen wijziging van artikel 2 van de Distributiewet 1939 (Stb. 633) is niet voorzien van een toelichting. Hierin ware te voorzien. Evenmin is in de toelichting vermeld dat in onderdeel 8 van artikel XXXIV een standaardbepaling voor separate inwerkingtreding is opgenomen die afwijkt van het gebruikelijke patroon. Hierin ware te voorzien.

14. In een toelichting op de voorgestelde wijziging van artikel 2 van de Distributiewet is voorzien. Aannemende dat de Raad doelt op de afwijkende nummering en op de woorden «de overige bepalingen» in het voorgestelde tweede lid is de toelichting aangevuld met een passage waarin op deze afwijkingen wordt ingegaan.

15. In de toelichting ware melding te maken van de afwijkende structuur van de standaardbepaling opgenomen in artikel XL, onderdeel A, van het wetsvoorstel.

15. De toelichting is aangevuld op dezelfde wijze als bij de overeenkomstige bepalingen van de Distributiewet (punt 14).

16. In artikel XLV, onderdeel B, van het voorstel wordt voorzien in een nieuwe redactie van artikel 174 van de Mediawet. In het eerste lid van die bepaling wordt de Minister-President de bevoegdheid verleend regels te stellen ten aanzien van de inhoud van radio- en televisieprogramma's. In het tweede lid wordt de omstandigheid genoemd waaronder die bevoegdheid een einde neemt. Naar het oordeel van de Raad ontbreekt in dit artikel een regeling omtrent handhaving of intrekking van de krachtens het eerste lid vastgestelde regels. Het voorstel ware aan te vullen met een zodanige voorziening.

16. Het advies van de Raad om het tweede lid van artikel 174 van de Mediawet aan te vullen met een regeling omtrent handhaving of intrekking van de krachtens het eerste lid vastgestelde regels nemen wij niet over. Ook hier geldt immers de algemene regel dat indien een bevoegdheid ophoudt te bestaan tevens een einde komt aan de krachtens die bevoegdheid vastgestelde regels, tenzij een overgangsregeling wordt getroffen. De voorgestelde regeling houdt derhalve in dat bij inwerkingstelling van artikel 31, eerste lid, van de Oorlogswet voor Nederland, (OWN) de krachtens artikel 174, eerste lid, van de Mediawet gestelde regels vervallen. Wij achten dit ook in overeenstemming met het karakter van de bevoegdheid die artikel 31, eerste lid, OWN aan het

militair gezag toebedeelt, waarvan de uitoefening niet gepaard hoeft te gaan met het stellen van regels.

17. De voorgestelde wijze van inwerkingtreding, op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip (artikel LII van het wetsvoorstel), is niet toegelicht. Hierin ware te voorzien.

17. In een toelichting bij artikel LII (thans XLVIII) is voorzien.

18. Voor enkele redactionele kanttekeningen moge het college verwijzen naar de bij het advies behorende bijlage.

18. De redactionele kanttekeningen van de Raad zijn alle verwerkt.

De Raad van State geeft U in overweging het voorstel van wet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

*De Vice-President van de Raad van State,
W. Scholten*

Ik moge U verzoeken het hierbij gevoegde gewijzigde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Minister-President,
Minister van Algemene Zaken,
R. F. M. Lubbers

Voorstel van wet

- Artikel XII. Te voorzien ware in schrapping van het woord «leverantiën» uit het opschrift van hoofdstuk II van de Inkwartieringswet.
- Artikel XIV. Onderdeel B ware aan te vullen met een voorstel tot vernummering van de niet gewijzigde artikelliden, in verband met het vervallen van het derde lid.
- Artikel XXIII. In artikel 21a van de Wet gevaarlijke stoffen (Stb.1963, 313) ware «een tijdelijke regeling te geven» te vervangen door: tijdelijk regels te stellen. (Aanwijzing 30 van de Aanwijzingen voor de regelgeving.)
- Het in artikel XXXI neergelegde voorstel tot wijziging van het voorstel van wet, houdende algemene regeling met betrekking tot het luchtverkeer (Wet Luchtverkeer) (kamerstukken 21 993) ware te herzien met inachtneming van de omstandigheid dat dit voorstel inmiddels kracht van wet heeft verkregen (Wet van 18 juni 1992 (Stb. 368)).
- De nummering van de artikelen LII en LIII ware te wijzigen in XLVIII en XLIX.

Toelichting algemeen

- De passage direct volgend op de algemene standaardbepaling bevat een onjuist citaat van die standaardbepaling («onverminderd het bepaalde...»). De passage ware te wijzigen.

Toelichting artikelsgewijs

- De vierde zin van de toelichting op artikel VIII ware te herschrijven.
- In de toelichting op artikel XLIV ware: «tandartsen en tandheelkundigen» te vervangen door: tandartsen.